

Neoshirakia japonica in plaats van *Sapium japonicum*

Hoe een aantrekkelijke maar nog altijd vrij onbekende heester al ruim een halve eeuw geleden in een ander geslacht werd geplaatst. Een voorbeeld van de traagheid waarmee nieuwe taxonomische inzichten kunnen doordringen in het handels- en liefhebberscircuit.

In de komende herdruk van de *Naamlijst van Houtige Gewassen* en zeer waarschijnlijk ook in de daaropvolgende – als die nog ooit zal verschijnen – zal de naam *Sapium japonicum* nog vermeld worden. De soort is echter al in 1954 door de Japanner Hurusawa in een apart geslacht *Shirakia* geplaatst. In Japan, zo

dicht bij de bron, liet men het toch, vreemd genoeg, maar bij het oude vertrouwde *Sapium japonicum*. *Flora of Japan* vermeldt *Shirakia japonica* als één van de vele synoniemen. Misschien is het achteraf maar goed dat de naam *Shirakia japonica* obscuur bleef, want de geslachtsnaam bleek uiteindelijk ook nog eens ongeldig te zijn. *Shirakia* bleek eerder gegeven te zijn aan een fossiel varengeslacht uit Zuid-Korea en is dus volgens de International Code of Botanical Nomenclature een homoniem. Toen dit in 1996 aan het licht kwam, moest er een nieuwe geslachtsnaam komen en dat werd *Neoshirakia*. Deze werd in 1998 door Esser gepubliceerd in het in Leiden door Naturalis uitgegeven wetenschappelijke tijdschrift *Blumea*. Waar *Flora of Japan* het nog bij *Sapium japonicum* houdt, vermeldt *Flora of China* sinds 2008 al wel de nieuwe naam *Neoshirakia japonica* (Siebold & Zucc.) Esser.

Bloeiwijze van *Neoshirakia japonica* (voorheen *Sapium japonicum*)

Foto: Piet de Jong

Botanische tuinen, waaronder ook het mij vertrouwde Von Gimborn Arboretum, verwerken deze nieuwe inzichten in hun documentatie en dus ook bij de namen op de etiketten. Voor dendrologen en kwekers die zweren bij de eerdergenoemde *Naamlijst* niet handig, ook al omdat de oude naam niet als synoniem vermeld wordt. Dat moet overigens technisch wel mogelijk zijn.

Oplettende lezers zullen al opgemerkt hebben dat de auteurs Siebold en Zuccarini tussen haakjes staan. Deze auteurs plaatsten de soort in 1845 in het geslacht *Stillingia*. Daarbij bleef het niet. Baillon plaatste de soort in 1858 in het geslacht *Triadica* en op zijn beurt deed Müller Argoviensis dat in 1863 in het geslacht *Excoecaria*. In 1924 plaatsten Pax en K. Hoffmann de soort in het grote geslacht *Sapium*, waar het dus feitelijk maar 30 jaar in verbleef.

Neoshirakia japonica heeft een groot verspreidingsgebied. Behalve het zuidelijke gedeelte van Japan omvat het grote delen van China en het zuiden van Zuid-Korea. In Centraal-China heeft het geslacht nog een 2^e soort met de mooie naam *N. atrobadiomaculata*.

Al deze wetenschappelijke perikelen nemen niet weg dat *N. japonica* een aantrekkelijke heester is die een schitterende dieprode herfstkleur kan hebben. Het is jammer dat je de soort maar weinig te zien krijgt. Ze is ook niet opgenomen in *Dendrologie van de lage landen*! Ik leerde de heester pas een aantal jaren geleden kennen bij bezoek aan Herkenrode, de tuin van Philippe de Spoelbergh. De planten stonden daar vrij beschut, maar lijken toch redelijk winterhard. Vergeleken met China waar ze tot acht meter hoog kunnen worden zullen ze hier niet hoger dan 1,50 meter worden. De gaafrandige, ellips- of eivormige bladeren met een ronde voet en spitse top zijn afwisselend geplaatst. De bloeiwijzen zijn rechtopstaande aarvormige trossen met aan de basis 1-3 vrouwelijke bloemen en daarboven de mannelijke met drie meeldraden. De bloeitijd is rond half juli. De vruchten zijn driehokkige doosvruchten. Het is te hopen dat bovengenoemde naamsperikelen de soort niet verder in een obscure hoek plaatsen. Los van de naam verdient ze meer aandacht en toepassing. □

Neoshirakia japonica (voorheen *Sapium japonicum*): fraaie herfstkleuren en driehokkige doosvruchten.

Foto: Piet de Jong

